

श्रीभगवानुवाच ।

इदं तु ते गुह्यतमम् प्रवक्ष्याम्यनसूयवे।
 ज्ञानं विज्ञानसहितम् यज्ज्ञात्वा मोक्षयसेऽशुभात्॥ १ ॥
 राजविद्या राजगुह्यम् पवित्रमिदमुत्तमम्।
 प्रत्यक्षावगमं धर्म्यम् सुसुखं कर्तुमव्ययम्॥ २ ॥
 अश्रद्धानाः पुरुषाः धर्मस्यास्य परन्तप।
 अप्राप्य मां निवर्तन्ते मृत्युसंसारवर्त्मनि॥ ३ ॥
 मया ततमिदं सर्वम् जगदव्यक्तमूर्तिना।
 मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः॥ ४ ॥
 न च मत्स्थानि भूतानि पश्य मे योगमैश्वरम्।
 भूतभृन्न च भूतस्थः ममात्मा भूतभावनः॥ ५ ॥
 यथाकाशस्थितो नित्यम् वायुः सर्वत्रगो महान्।
 तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय॥ ६ ॥
 सर्वभूतानि कौन्तेय प्रकृतिं यान्ति मामिकाम्।
 कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहम्॥ ७ ॥
 प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः।
 भूतग्राममिमं कृत्स्नम् अवशं प्रकृतेर्वशात्॥ ८ ॥
 न च मां तानि कर्माणि निबध्नन्ति धनञ्जय।
 उदासीनवदासीनम् असक्तं तेषु कर्मसु॥ ९ ॥
 मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरम्।
 हेतुनानेन कौन्तेय जगद्विपरिवर्तते॥ १० ॥
 अवजानन्ति मां मूढाः मानुषीं तनुमाश्रितम्।
 परं भावमजानन्तः मम भूतमहेश्वरम्॥ ११ ॥
 मोघाशा मोघकर्माणः मोघज्ञाना विचेतसः।
 राक्षसीमासुरीं चैव प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः॥ १२ ॥
 महात्मानस्तु मां पार्थ दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः।
 भजन्त्यनन्यमनसः ज्ञात्वा भूतादिमव्ययम्॥ १३ ॥
 सततं कीर्तयन्तो माम् यतन्तश्च दृढव्रताः।
 नमस्यन्तश्च मां भक्त्या नित्ययुक्ता उपासते॥ १४ ॥
 ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये यजन्तो मामुपासते।
 एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतोमुखम्॥ १५ ॥
 अहं क्रतुरहं यज्ञः स्वधाहमहमौषधम्।
 मन्त्रोऽहमहमेवाज्यम् अहमग्निरहं हुतम्॥ १६ ॥
 पिताहमस्य जगतः माता धाता पितामहः।
 वेद्यं पवित्रमोँकारः ऋक्साम यजुरेव च॥ १७ ॥

गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी निवासः शरणं सुहृत्।
 प्रभवः प्रलयः स्थानम् निधानं बीजमव्ययम्॥ १८ ॥
 तपाम्यहमहं वर्षम् निगृह्णाम्युत्सृजामि च।
 अमृतं चैव मृत्युश्च सदसच्चाहमर्जुन॥ १९ ॥
 त्रैविद्या मां सोमपाः पूतपापाः यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते।
 ते पुण्यमासाद्य सुरेन्द्रलोकम् अश्नन्ति दिव्यान् दिवि देवभोगान्॥ २० ॥
 ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालम् क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति।
 एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्नाः गतागतं कामकामा लभन्ते॥ २१ ॥
 अनन्याश्रित्यन्तो माम् ये जनाः पर्युपासते।
 तेषां नित्याभियुक्तानाम् योगक्षेमं वहाम्यहम्॥ २२ ॥
 येऽप्यन्यदेवताभक्ताः यजन्ते श्रद्धयान्विताः।
 तेऽपि मामेव कौन्तेय यजन्त्यविधिपूर्वकम्॥ २३ ॥
 अहं हि सर्वयज्ञानाम् भोक्ता च प्रभुरेव च।
 न तु मामभिजानन्ति तत्त्वेनातश्च्यवन्ति ते॥ २४ ॥
 यान्ति देवव्रता देवान् पितृन्यान्ति पितृव्रताः।
 भूतानि यान्ति भूतेज्याः यान्ति मद्याजिनोऽपि माम्॥ २५ ॥
 पत्रं पुष्पं फलं तोयम् यो मे भक्त्या प्रयच्छति।
 तदहं भक्त्युपहृतम् अश्रामि प्रयतात्मनः॥ २६ ॥
 यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत्।
 यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम्॥ २७ ॥
 शुभाशुभफलैरेवम् मोक्षयसे कर्मबन्धनैः।
 संन्यासयोगयुक्तात्मा विमुक्तो मामुपैष्यसि॥ २८ ॥
 समोऽहं सर्वभूतेषु न मे द्वेषोऽस्ति न प्रियः।
 ये भजन्ति तु मां भक्त्या मयि ते तेषु चाप्यहम्॥ २९ ॥
 अपि चेत्सुदुराचारः भजते मामनन्यभाक्।
 साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः॥ ३० ॥
 क्षिप्रं भवति धर्मात्मा शश्वच्छान्तिं निगच्छति।
 कौन्तेय प्रतिजानीहि न मे भक्तः प्रणश्यति॥ ३१ ॥
 मां हि पार्थ व्यपाश्रित्य येऽपि स्युः पापयोनयः।
 स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्राः तेऽपि यान्ति पराङ्गतिम्॥ ३२ ॥
 किं पुनर्ब्राह्मणाः पुण्याः भक्ता राजर्षयस्तथा।
 अनित्यमसुखं लोकम् इमं प्राप्य भजस्व माम्॥ ३३ ॥
 मन्मना भव मद्भक्तः मद्याजी मां नमस्कुरु।
 मामेवैष्यसि युक्तवैवम् आत्मानं मत्परायणः॥ ३४ ॥

om śrī paramātmāne namaḥ. atha navamo'dhyāyaḥ. rājavidyārājaguhyaयोगः.

<p>śrībhagavān uvāca idaṁ tu te guhyatamam pravakṣyāmyanasūyave jñānaṁ vijñānasahitam yajñātvā mokṣyase'śubhāt 1 rājavidyā rājaguhyam pavitramidamuttamam pratyakṣāvagamānaṁ dharmyam susukhaṁ kartumavyayam 2 aśraddadhānāḥ puruṣāḥ dharmasyāsyā parantapa aprāpya mānaṁ nivartante mṛtyusaṁsāravartmani 3 mayā tatamidaṁ sarvam jagadavyaktamūrtinā matsthāni sarvabhūtāni na cāhaṁ teṣvavasthitaḥ 4 na ca matsthāni bhūtāni paśya me yogamaīśvaram bhūtabhṛnna ca bhūtabhṛtaḥ mamātmā bhūtabhāvanāḥ 5 yathākāśasthito nityam vāyuḥ sarvatrago mahān tathā sarvāṇi bhūtāni matsthānītyupadhāraya 6 sarvabhūtāni kaunteya prakṛtiṁ yānti māmikāma kalpakṣaye punastāni kalpādau viśṛjāmyaham 7 prakṛtiṁ svāmavaṣṭabhya viśṛjāmi punaḥ punaḥ bhūtagrāmamimānaṁ kṛtsnam avaśaṁ prakṛtervaśāt 8 na ca mānaṁ tāni karmāṇi nibadhnanti dhanañjaya udāsīnavadāsīnam asaktaṁ teṣu karmasu 9 mayādhyakṣeṇa prakṛtiḥ sūyate sacarācaram hetunānena kaunteya jagadviparivartate 10 avajānanti mānaṁ mūḍhāḥ mānuṣiṁ tanumāśritam paraṁ bhāvamajānantaḥ mama bhūtamāheśvaram 11 moghaśā moghakarmāṇaḥ moghajñānā vicetasāḥ rākṣasīmāsurīnaṁ caiva prakṛtiṁ mohinīnaṁ śritāḥ 12</p>	<p>mahātmānaṁ tu mānaṁ pārtha daivīnaṁ prakṛtimāśritāḥ bhajantyananyamanasaḥ jñātvā bhūtādimavyayam 13 satatānaṁ kīrtayanto mānaṁ yatantaśca dṛḍhavrataḥ namasyantaśca mānaṁ bhaktyā nityayuktā upāsate 14 jñānayaajñena cāpyanye yajanto mānupāsate ekatvena pṛthaktvena bahudhā viśvatomukham 15 ahaṁ kraturahaṁ yajñāḥ svadhāhamahamauśadham mantro'hamahamevājyam ahamagnirahaṁ hutam 16 pitāhamasya jagataḥ mātā dhātā pitāmahaḥ vedyaṁ pavitramoṁkāraḥ ṛksāma yajureva ca 17 gatirbhartā prabhuḥ sākṣī nivāsaḥ śaraṇaṁ suhṛt prabhavaḥ pralayaḥ sthānam nidhānaṁ bījamavyayam 18 tapāmyahamaṁ varṣam nigṛhṇāmyutsṛjāmi ca amṛtaṁ caiva mṛtyuśca sadasaccāhamarjuna 19 traividyaṁ mānaṁ somapāḥ pūtapāpāḥ yajñairiṣṭvā svargatiṁ prārthayante te puṇyamāsādyā surendralokam aśnanti divyānaṁ divi devabhogānaṁ 20 te taṁ bhuktvā svargalokaṁ viśālam kṣiṇe puṇye martyalokaṁ viśanti evaṁ trayīdharma- manuprapannaḥ gatāgataṁ kāmakāmā labhante 21 ananyāścintayanto mānaṁ ye janāḥ paryupāsate teṣāṁ nityābhīyuktānaṁ yogakṣemaṁ vahāmyaham 22</p>	<p>ye'pyanyadevatābhaktāḥ yajante śraddhayānvitāḥ te'pi māmeva kaunteya yajantyavidhipūrvakam 23 ahaṁ hi sarvayajñānaṁ bhoktā ca prabhureva ca na tu mānabhijānanti tattvenātaścyavanti te 24 yānti devavrataḥ devānaṁ pitṛnyānti pitṛvrataḥ bhūtāni yānti bhūtejyāḥ yānti madyājino'pi mānaṁ 25 patraṁ puṣpaṁ phalaṁ toyam yo me bhaktyā prayacchati tadahaṁ bhaktyupahṛtam aśnāmi prayatātmanaḥ 26 yatkarōṣi yadaśnāsi yajjuhoṣi dadāsi yat yattapasyasi kaunteya tatkuruṣva madarpaṇam 27 śubhāśubhaphalairaivam mokṣyase karmabandhanaḥ saṁnyāsayogayuktātmā vimukto mānupaiśyasi 28 samo'haṁ sarvabhūteṣu na me dveṣyo'sti na priyaḥ ye bhajanti tu mānaṁ bhaktyā mayi te teṣu cāpyaham 29 api cetsudurācāraḥ bhajate māmananyabhāk sādhureva sa mantavyaḥ samyagvyavasito hi saḥ 30 kṣipraṁ bhavati dharmātmā śaśvacchāntiṁ nigacchati kaunteya pratijānīhi na me bhaktaḥ praṇaśyati 31 mānaṁ hi pārtha vyapāśritya ye'pi syuḥ pāpayonayaḥ striyo vaiśyāstathā śūdrāḥ te'pi yānti parāṅgatim 32 kiṁ punarbrāhmaṇāḥ puṇyāḥ bhaktā rājarṣayastathā anīyamasukhaṁ lokam imaṁ prāpya bhajasva mānaṁ 33 manmanā bhava madbhaktaḥ madyājī mānaṁ namaskuru māmevaiśyasi yuktvaivam ātmānaṁ matparāyaṇaḥ 34</p>
---	---	---

om tatsaditi śrīmad bhagavad gītāsu upaniṣatsu brahmavidyāyāṁ yogasāstre śrīkṛṣṇārjunasaṁvāde
rājavidyārājaguhyaयोगo nāma navamo'dhyāyaḥ